

Kiemelkedő rendezéseivel a szegedi operajátszás fénykorát, a *Vaszy időszakot* jegyezte *Versényi Ida*, Jászai-díjas, Erdemes művész.

Még nem végezte el* a Zeneművészeti Főiskolát, amikor tragikán szerződött a Kolozsvári Nemzeti Színház. A fiatal színészgyőző gyönyörű orgánájával, fenséges megjelenésével, ragyogó színészi képességeivel különösen a görög tragédiákban nyújtott sok sikeres alakítást.

A háború után rendezői ambícióinak első sikeres megvalósulása *Kodály Háy János*-nak debreceni, szabadtéri előadása volt, amelynek megtekintése után a rendezőnek melegen gratulált *Kodály Zoltán*. A vizsgarendezése – *Offenbach*: Hoffmann meséi – 1955 október 23-án volt, Szegeden. Az előadás díszleteit *Versényi Ida* nagy pártfogója,

„Szép életem volt”

Búcsú Versényi Idától

Oláh Gusztáv tervezte. Ebben az előadásban mutatkozott be Szegeden első operaszerepében *Berdál Valéria*.

Vaszy Viktor szerződött végleg Szegedre, 1957-ben, rendezőnek. Olyan előadások fűződnek a nevéhez, mint *Glinka Ivan* Szuszanyinjának magyarországi bemutatója, *Verdi Don Carlosa*, A szicíliai vecsernye; a Nabuccót a 100 évvel ezelőtti budapesti bemutatója után 1961-ben újtották föl Szegeden – ebben mutatkozott be *Karikó Teréz*; *Prokofjev*: Eljegyzés a kolostorban, Három narancs szerelmese – mindkettő magyar-

országi bemutató volt; emlékeztet *Csajkovszkij A pikk dáma* című operájának rendezése is. De ő rendezte *Bródy A* tanítónőjét, *Puskin*: A postamester című művét is, az előzőben *Földi Teri* és *Mécs Károly*, az utóbbiban *Domján Edit* és *Pagonyi Nándor* felejthetetlen alakításával.

Szegedi működése mellett folyamatosan tanított a Színház- és Filmművészeti Főiskolán és erejét nem kímélve hettente többször járt át Szabadkára, hogy az ottani magyar színháznak segítsen a színészutánpótlás képzésében. Nagy része van abban, hogy a 60-as,

70-es években olyan szoros kapcsolat alakult ki a szabadkai és a szegedi színházak között.

Nyugdíjba vonulása után többször visszajárt, karbantartani a rendezéseit. Élete végéig tanított a főiskolán, hogy milyen erdménnyel, azt igazolta az a sok neves művész, akik a televízióban az ősszel vetített portréműsorban nagy-nagy szeretettel nyilatkoztak róla.

A Szegedi Nemzeti Színház sok kiemelkedő művésze is *Versényi Ida* szerető, szigorú szakmai vezetője mellett érte el eredményeit. Haláláról mély megdöbbenéssel értesültünk. Utolsó telefon-beszélgetésünkkor azt mondta: „Egyre fáradtabb vagyok, de nem félek a haláltól. Szép életem volt.”

Emlékét szeretettel megőrizzük.

HORKINTS ERZSÉBET

Egérfogó

TANDI LAJOS

Nehezen akar tavasz lenni. A szikes tófenék fölött golya vitorlázik, kegyetlen szél muzsikál a száraz nádasban. A puszta közepén borókás erdővel és horizontig érő homokhullámokkal körülvéve panzió áll. Valaha istálló volt, szinte eltörpül mellette a kis tanyaépület. Ez már vagy tíz esztendeje az úgynevezett tanyai turizmust szolgálja némi stílusteressé, hiszen az egyik szobában faragott polgári hálószobabútor várja a vendégeket, a másodikban század eleji lányszoba fehér-arany együttese, a harmadikban a harmincas évek tömegterméke. S mégis van valami varázsa ennek a pusztai kispolgáriságnak. A volt istálló mára igényes panzió. A hagyományokhoz híven nádtetővel, oszlopokkal, hűvös pincével. A porta előtt hatalmas fehér komondor, nem messze magasas. A vendéget a küszöb előtt kínálják fűtőlős barackpálinkával. A frissen elkészült panzióban még

túlságosan is vendégcentrikus

a kiszolgálás. Lesik kívánságainkat, belekóstólhatunk a szabadon főtt gulyásba, a pincében kiválaszthatjuk, melyik bordóból eresszék teli a mázas kancsót.

Este aztán odaül mellénk a gazdaasszony – különös megszólítás egy ötven körüli, talpraesett, fehér overállban tüsténkedő pesti népművelőre –, aki két gyerekével vállalta ennek az idegenforgalmi vállalkozásnak minden terhét. Az engedélyek megszerzését csakúgy, mint az építkezés tervezését, szervezését, lebonyolítását, a kézkezi munkát és perze az ezzel járó hiteleket. S ezen a ponton indult meg a panaszáradat. Merthogy a bank hitelez persze, ez a dolga. A pénz viszont sosem elég, a kamatokkal sem bírnak, egy ilyen idegenforgalmi beruházás csak hosszú távon térül meg, az árak kiszámíthatatlan emelkedése folytán propagandára, népszerűsítésre már fillérek sem jutottak. Így aztán a szájról szájra propaganda az egyetlen lehetőségük, ezért is kértek: „Ha gondjuk van, mondják el nekünk, ha elégedettek, mondják el mindenkinek.” Természetesen nem árurom el, hol szereztem ezeket a tapasztalatokat, engem az élmény jelenszinten érdekel. Mert ahogy igaz erre a vállalkozásra a nekilendülés vehemenciája, az elkészülés kifáradása, a talpon maradás reménye, ugyanúgy igaz mindannyiunk életére, de az ország sorsára is.

Hányunknak kellett – vagy szükséges napjainkban is – havonta szembenézni és szembesülni a fizetési szalaggal és az átutalási betétszámlával. Hányan élünk az igények és lehetőségek harapófogójában. S közülünk hányan vannak, akik tiszta szándékkal és őszinte reménnyel vállalkoztak életük jobbítására társadalmi ígéretet és garanciákat oltalma alatt. S hányan csalódtak e garanciákban és szegényedtek el egyik hónapról a másikra. Mondtak le természetes igényeikről, vitték az autók rendszámaikat a rendőrségre, kentek zsíros kenyeret menzajegy helyett a gyerekeknek, turkáltak bálás ruhahegyek között az elegáns butikok helyett.

Mondják, tapasztaltuk: a hetvenes évek legnagyobb politikai baklövése volt, hogy az igényeket magasabbra emelte a megtermelt nemzeti érték lehetőségeinél. Hozzászoktunk egyfajta életnívóhoz, a parizer helyett a vadász szalámihoz, s ma láb-nyakért állunk sorba; ha papírdobozos pasztőrözött tej helyett immár a kímértnek van keletje, s mind kevesebb jut színházjegyre, könyvre, hanglemezre, utazásra. Pedig az emberi élet természetes igénye a jobbra törekvés, a mind magasabb szintű életvitel.

Persze, ezek csak amolyan eretnek gondolatok a puszta közepén kanalazva a házi csipetkével dúsitott gulyást, kortyolgatva az aranszínű homoki bort.

Vajon megél-e a szikes tófenék mellett ez a szimpatikus család, s vajon hogyan élünk mi, hányan jutunk oda, hogy ők megéljenek?! Nehezen akar kitavaszkodni...

Húsvét a pravoszlávoknál

A húsvéti görögkeleti szerb nagypénteken, délután 3 órakor egyházi szertartások rendje megénkben a következő lesz:

– **Deszk:** április 24-én, nagypénteken, délután 5 órakor

vecsernye; 25-én, nagyszombat, reggel 6 órakor reggeli mise; 26-án, vasárnap, hajnali 4 órakor feltámadás; 27-én, húsvét hétfőn, délelőtt 9 órakor ünnepi szent liturgia, diakónus-szentelés.

– **Szeged:** április 24-én,

reggel 8-kor szent liturgia.

Amerikai tanfolyam angol tanároknak

1992. április 25-én egy angol tanároknak szánt továbbképző tanfolyam színhelye lesz Szeged. A szemináriumot, mely a JATE Irinyi épületében (Szeged, Tisza Lajos krt. 103.) reggel 9 órakor kezdődik, a USIS, az Egyesült Államok Tájékoztatói Hivatalának három angol tanára, illetve egy magyar kolléga és a Békeszolgálat egy önkéntese tartja. A tanfolyam része annak a továbbképzési folyamatnak, melyet az 1991 szeptembere óta különböző hazai felsőoktatási intézményekben dolgozó amerikai angol tanárok vezetnek. Hasonló szemináriumra került sor a korábbiakban Egerben és Nyíregyházán, valamint a British Council együttműködésével Pécsen, Kecskeméten és Debrecenben. A szemináriumok középpontjában praktikus kérdések állnak: a nyelvtanításban használt modern módszerek, az amerikai angol nyelv jellegzetességei és a tanároknak, illetve a diákoknak szánt kulturális kiegészítő anyagok felhasználása.

Morzsa a Bibliából

„ESZETEKBE JUTTATOM, TESTVÉREIM, AZ EVANGÉLIUMOT...” (I. Korinthusi lev. 15:1-11)

Ünnepeink nagyobb része emlékezés vagy emlékeztetés egy-egy jelentős eseményre, aminek következménye a jelenben is hat, esetleg figyelmeztet azzal kapcsolatos feladatunkra. Így tekinthetők össznépi ünnepé is vált egyházi ünnepeink, melyeknek fellelhetők a messi múltból eredő gyökerei, de legértékesebbek jelenben ható és jövőt alakító következményei.

Jézus Krisztus születése mellett szenvedésének, halálának és feltámadásának eseménye lett az Újszövetség egyházának legjelentősebb örömhírevangéliuma, amire nemcsak évfordulóin emlékeztek, hanem sokkal gyakrabban. A Jézus élete eseményeit összefoglaló újszövetségi könyvek (Máté, Márk, Lukács és János evangéliuma) megírása előtt, Pál apostol idézett levelében olvashatjuk időrendben először ezt a hivatkozást: „Eszetekbe juttatom, testvéreim, az evangéliumot, amelyet hirdetek nektek, amelyet be is fogadtatok, amelyben meg is maradtatok. Alatala üdvözültök is, ha megtartjátok úgy, ahogy én hirdetem is nektek, hacsak nem elhamarkodottan lettek hívék. Mert én elsősorban azt adtam át nektek, amit én magam is kaptam, hogy tudniillik Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint. Eltemették, és – ugyancsak az Írások szerint – feltámadt a harmadik napon, és megjelent Kéfasnak (Péternek), majd a tizenkettőnek. Azután

megjelent több mint ötszáz testvérnek egyszerre, akik közül a legtöbben még mindig élnek, néhányan azonban elhunytak.”

Az „elhamarkodottan hívő”-ségtől akar megóvni az apostol emlékeztetése. Ezért hivatkozik azokra a nagyon jelentős, rendíthetetlen tárgyi alapokra, melyek „az Írások szerint”, valamint a még élő több száz szemtanú valóságából állnak. A levél címzettjei megelőzőleg a különböző görög vallások, filozófiák hatása alatt álló, pogány kultuszokat gyakorló és főleg a sexualitás vagy egyéb élvezetek igézetében élő emberek voltak. Hallottak az apostol és munkatársai igehirdetésében az Ószövetség Istenéről, Jézus Krisztusról, és valahogy beleszórták hit- és gondolatvilágukba, mint amiben még érdekes talán hinni. A korábbi felfogás és szokások mellé odafogták elhamarkodottan a hitet Jézusról, Istenről.

Megdöbbenően hasonló helyzetben vagyunk. Hatvan éves korig az ateizmus és materialista filozófia hatásai alatt, még ha nem teljes meggyőződéssel is. A még idősebbek a megelőző kor fasiszta ideológiájával is megterhelten. Bőséggel jelen van a sexuális túlfűtöttség, felajzottság már kisiskoláss kortól, kábítószer és alkoholkárosítás veszélye tizenéves kortól, lelki üresség, érzelmi és akarati céltalanság, felelőtlenség, megélhetési, családi gondok és elfalultság hatásai nyilvánvalóak. Ezek között lelki kapaszokként nyúlnak emberek a vallások vagy valláspótlékok után, lelkük egyensúlyát

keresve. Nagy bizonyosságot, békességet, szabadulást jelentő hit-kapcsolatokra hív Jézus minden embert: „Jőjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” (Máté ev 11:28) Ma is nyerne ilyen megnyugvást emberek a Jézus Krisztusról szóló evangélium befogadása, abban megmaradás, üdvözítő kegyelmének megragadása és megtartása által. Ehhez Krisztus bűneinkért való halálára kell emlékeznünk, amiről az Írások, születése előtt több mint 500 évvel előbb beszélnek: „A mi vétkeinkért kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg.” (Ézsaiás 53:5) Feltámadásáról Dávid ezer évvel előtte énekel a 16. zsoltárban. Jézus ezt ígéri: „Ha majd elmentem és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.” (János ev 14:3)

Aki saját, egyéni bűnei bocsánatára Krisztus halálát befogadja; új életet, örökkévalóságot Jézus feltámadásáért megragadja – az Pál emlékeztetése szerint ünnepelt nagypénteket és húsvétot, és nem elhamarkodottan, hiábavalóan hisz.

Minden vasárnap legyen első gondolatunk, hogy Jézus Krisztus feltámadt, övé minden hatalom mennyen és földön, övéi vagyunk testestől, lelkestől.

PAPP LÁSZLÓ REFORMÁTUS LEKÉSZ

Moldova György

A félelem kapuja 14. rész

Borsos megpróbálta kihasználni utolsó esélyét, hajnalban végigjárta piaci ismerőseit és kérte őket, hogy segítsenek szállást szerezni. Sikertelen megállapodnia a kereskedőkkel, hogy az éjjeliór szállásán ő is felállíthasson egy ágyat. Kitakarította a bódét, úgy gondolta, hogy ha a kicsapatás azonbanra szól, egy félóra alatt átköltözhét.

Mint ahogy Kun meghagyta, Borsos hétfő reggel jelentkezett az igazgatóhelyettes irodájában. Tíz óra előtt néhány perccel kopogott az előszoba ajtaján, azt várta, hogy a titkárnő szokás szerint visszaküldi várakozni a folyosóra, meglepődött, mikor a nő rögtön befelé mutatott.

– Üdvözlöm. A főnök már kérdezett magára.

Borsos rossz sejtelmében megerősödve nyomta le a kilincset, Kun felnézett a munkájából és intett, hogy üljön le:

– Gondolom, kíváncsi vagy rá, hogy mi történt.

– Igen, szeretném tudni, mihez tartam magam.

– Szerintem te erről sokkal többet tudsz nálam. Én sem értem az egészet. Mikor is beszélünk mi?

– Szerdán.

– Csütörtök reggel az igazgató úr behívott, előljáróba jól letolt, hogy tühettek meg az iskolában ilyen kuplerájt, aztán rátért a te ügyedre. Bejelentette, hogy ott járt nála Hoffmann és a diakónkormányzat nevében átadott valamilyen beadványt a te lógásaidról, meg az egyéb linkségeidről. Elolvasta és olyan dühbe gurult, hogy utasított: minden vizsgálat nélkül azonnal rúgjalak ki. Én üzentem érte, de az osztálytársaid azt mondták, hogy az első óra után eltűntél és bent a kollégiumban sem találtak. Nem erőltettem a dolgot, gondoltam, hátha el is lehet húzni az időt és

legalább még a hét végét bent töltheted a kollégiumban. Még ugyanaznap délen az igazgató bejött hozzám, letette a fenekét arra a székre, amin most te ülsz, és visszavont mindent. Azt mondja: lehet, hogy Hoffmann túlzott, ellenőrizni kell a beadványban felsorolt adatokat, mert ha nem fedik a valóságot, te az egyeztető bizottsághoz fordulhatsz. Különben is engedjünk neked egy kis időt, hátha megjavulsz. Csak néztem rá, mint a hülye, se nyelni, se köpni nem tudtam. Szerinted mi történhetett közben?

– Fogalmam sincs.

– Az biztos, hogy három-négy óra alatt nem szállta meg a Szentlélek, amúgy is híú rá, hogy ő csak tökéletes, visszavonhatatlan döntéseket hoz. Nem tudok mássa gondolni, minthogy valaki szól nekik vagy felülről, vagy a baráti köréből. De ők honnan tudhattak az ügyedről? Te említett valakinak?

– Nem. Megállapodtunk, hogy nem szólok.

– És ismersz valakit Temesvári környezetéből?

– Kit ismernék? Idegen vagyok Mezőszezen.

– Akkor csoda történt, de én nem hiszek a csodákban, a végére fogok járni. Gyúts rá.

– Nem dohányzom.

– Végre egy jó tulajdonságodról is értesülök – Kun hátradólt a széknél. – Te mindenesetre kaptál egy utolsó utáni esélyt, egy fél éves „lauf”-ot. Ha jól emlékszem, azt mondtad, épp ennyire van szükséged.

– Igen, körülbelül.

– Azt ajánlom, ne bízd el magad. Tartsd be a játékszabályokat, járd be az órákra és a szakmai gyakorlatokra. Lehet, hogy Temesvári újra meggondolja magát és mégis ki akar rúgni, ne adjál neki